

Verantwoording Mantel van Sint Maarten 2024 'ZIE DE MENS'

Achtergrond evenement Mantel van Sint Maarten

Utrecht is de stad van Sint Maarten; Sint Maarten is de beschermheilige van de stad. Hij die zijn mantel deelde, was en is nog steeds een inspiratiebron voor de stad en haar inwoners. Twintig jaar geleden werd in Utrecht gestart met het evenement 'De Mantel van Sint Maarten'. In de Domkerk werd eerst kleinschalig – en later groter – een bijeenkomst georganiseerd waarbij mooie initiatieven voor en in de stad uitgewisseld en in het zonnetje gezet werden. Waardering, stimulering, inspiratie en ontmoeting waren belangrijke elementen van het programma. Ieder jaar wordt een thema gekozen waar het evenement en ook de oproep om initiatieven in te dienen aan opgehangen wordt. Voor 2023 stond het thema 'tafels van hoop' centraal, in 2024 was het thema: Zie de mens! Juist in een (politieke) tijd waar de menselijke maat onder druk staat, wilden we aandacht geven aan Utrechtse initiatieven waar de mens echt in de ogen gekeken wordt, echt gezien wordt. Ieder mens verdient het om gezien te worden en die boodschap wilden we uitdragen.

Opzet feestelijke twintigste editie

We startten de bijeenkomst dit keer op een andere tijd dan anders. Voorafgaand aan het evenement konden mensen al twee dagen hun winterjassen die ze over hadden inleveren bij de Domkerk. Er werden meer dan 150 jassen ingeleverd door een zeer diverse groep. Door

een melding in de krant kwamen mensen langs fietsen met jassen, maar ook bezoekers namens jassen mee.

We nodigden mensen uit om om 17.30 uur een kop soep te komen eten. De soep, gemaakt en uitgedeeld door mensen met een vluchtachtergrond, werd geserveerd in een hoek van de Domkerk waar een ontmoetingscafé gecreëerd was. Mensen konden elkaar onder het genot van een kop soep en brood leren kennen en spreken. Ook was er een kleine sociale impactmarkt: er was ruimte om een winterjas (verwijzing naar de mantel die Sint Maarten deelde) in te leveren of een nieuwe gratis uit te zoeken, langs een aantal kraampjes te gaan van sociale initiatieven in de stad en langs de kunstwerken te lopen van Roxana Albu die de verhalen van mensen die op straat leven in beeld bracht. Zie de mens kreeg zo op verschillende manieren al direct uiting, voordat het plenaire programma begon.

Hoe kun je in het plenaire programma het beste aandacht geven aan de waarde van gezien worden en wat dat doet met een mens? Verhalen delen misschien? Juist! Gottfrid van Eck van het Verhalenhuis Utrecht vertelde het verhaal van Sint Maarten op een nieuwe en aansprekende manier en verbond die met de impact van de alle genomineerde initiatieven. Hierna nodigde de dagvoorzitter Sofie van den Enk iemand uit die zijn persoonlijke vluchtverhaal: Bright Richards. Hij had een bijzondere, muzikale lezing waarin hij vertelde hoe hij jaren geleden gevlucht is vanuit Liberia en wat dat met hem en zijn eigenwaarde deed. Als televisiepersoonlijkheid in Liberia was hij gewend aan een podium en aandacht. Hier in Nederland kende niemand hem. Hij was zijn eigenwaarde kwijtgeraakt. Door Hollandse klompen te kopen en drie jaar lang aandacht te trekken met die klompen op straat, werd hij gezien, zagen mensen hem, gingen ze hem herkennen. Hij kreeg zijn podium terug, zijn eigenwaarde. "En", zo eindigde hij zijn eerlijke en hoopvolle verhaal, "nu help ik mensen om hun klompen te vinden, die hem of haar status geven!"

Hierna volgde een spectaculaire acrobatische act (muzikaal begeleid door een organist). Zij beelden de instorting en de wederopbouw van de Dom als centrale plek van Utrecht uit en overhandigden het juryrapport met daarin de winnaars van de prijzen aan de persoon die de winnaars bekend zou maken: Wim Bos, die twintig jaar geleden het initiatief nam om de Mantel van Sint Maarten als evenement op te starten. Hij mocht de winnaars bekend maken uit een lijst van tien genomineerde verhalen (en betrokken initiatieven) waaruit allemaal heel duidelijk blijkt dat de initiatieven oog hebben voor de verhalen en talenten van mensen en daar in hun

GENOMINEERDEN 2024	
Stroetpastoraat Utrecht	Big Friends
Huize Agnes	Stichting Noodopvang Utrecht (SNOVU)
Havenmaatje Kandelarieland	Welkom in Utrecht
Multicamer van de Wijk	In the darkness lies light
Villa Vrede	Burelnetwerk Van Buren

werkwijze structureel aandacht aan blijven geven. Het waren stuk voor stuk

verhalen die raken. We wilden dan ook graag alle initiatieven vermelden, omdat ze allemaal waardering verdienen.

Burenhulp 'Van Buren' wint Mantel van Sint Maarten 2024

De grote winnaar van de Mantel van Sint Maarten is dit jaar: Project Van Buren uit Dichters- en Rivierenwijk. Van Buren is opgezet door Lot van Seumeren en later ook Rob. Lot werd tien jaar geleden ziek en kreeg te maken met zware behandelingen. Ze houdt er chronische vermoeidheid aan over en is beperkt in wat ze kan. Ze wordt uiteindelijk afgekeurd. Ondanks haar beperkte energie, voelt ze zich te jong om niet te werken. Er komt een verlangen in haar boven: ze wil aan de slag met een heel concreet idee: het opzetten van een burennetwerk in Rivieren- en Dichterswijk. Haar ambitie: vraag en aanbod van burenhulp bij elkaar brengen. Ze gelooft dat iedereen van betekenis voor een ander kan zijn, ook als we kwetsbaar zijn. Lot startte klein: bij een vraag van een buurtbewoner zocht zij andere wijkbewoners om van betekenis te zijn en andersom. En dat leidde tot mooie ontmoetingen en waardevolle relaties in de wijk.

De jury is onder de indruk van de impact van het initiatief. Dat wat als een droom begon, pakt zo waardevol uit en is voor zoveel mensen van betekenis. Van Buren brengt niet alleen vraag en aanbod bij elkaar. Van Buren gaat een stap verder: ook buurtbewoners die weinig vertrouwen in zichzelf hebben of niet goed weten wat zij nu voor een ander kunnen betekenen worden door Lot verbonden aan anderen in de wijk. Samen een bak koffie drinken of samen de straat weer op leidde al vele keren tot waardevolle en langdurige relaties in de wijk.

De opzet is in de geest van Sint Maarten en past bij het thema van dit jaar: *Zie de mens*. In de aandacht en zorg voor anderen, ontmoet Lot op een gegeven moment haar latere collega Rob. Rob is een man die graag wil meedoen in het leven maar niet zo goed weet hoe. Hij komt weinig buiten of bij anderen. Lot probeert contact met hem te maken, maar hij zegt steeds af. En dus zoekt Lot hem op. Door hem trouw te bezoeken, groeit het contact en het vertrouwen van Rob in Lot en zijn eigen kunnen. Rob is inmiddels al jaren de vrijwillige collega van Lot bij Van Buren en vervult nu een spilfunctie in de wijk. Ze maken mooie dingen mee zoals de buurtbewoner die zelf niet altijd goed in haar vel zit, maar toch

uitgedaagd bleef worden om koffie te blijven drinken met een oudere buurtbewoner die veel alleen was. Ze leren elkaar goed kennen en genieten op vrijdag samen van een visje van de markt. Helaas is de oudere dame overleden maar haar foto pronkt nog op het kastje van haar buurtvriendin waarmee ze veel gedeeld heeft!

Bij Van Buren gaat men niet uit van problemen, maar van mensen, talenten en kansen. Het motto: Hoe kwetsbaar soms ook, ieder mens kan van betekenis zijn! Ze tonen geduld en mededogen als het leven tegenzit, als iemand niet meteen staat te springen om naar buiten te komen. Van Buren is voor de jury een prachtig voorbeeld van echt de mens zien, liefdevolle nabijheid en omzien naar elkaar met elkaar vorm geven. Ze worden nu zelfs benaderd door het buurtteam en organisaties als Present om samen te werken. Het is een inspirerend voorbeeld dat op andere plekken in de stad navolging verdient. Of zoals ze zelf zeggen: *'Omdat iedereen in het leven wel eens een Rob èn Lot in zich heeft. Met de juiste connectie en instelling kunnen mensen weer in hun eigen kracht komen te staan! Echt! En daar doen we het voor!'*

'Omdat iedereen in zijn of haar leven wel eens een Rob èn Lot in zich heeft. Met de juiste connectie en instelling kunnen mensen weer in hun eigen kracht komen te staan! Echt! En daar doen we het voor!'

Tweede prijs voor Huiskamer van de Wijk

Hoewel er maar één echte winnaar kon zijn, hadden we nog twee prijzen. De tweede prijs ging naar Huiskamer van de Wijk in Huis van Dominicus (Oog in Al). In deze ontmoeten nieuwkomers en mensen uit de wijk elkaar elke dinsdagochtend. Ze raken met elkaar in gesprek en leren elkaar beter kennen. Er ontstaan allerlei vormen van onderlinge hulp. In de Huiskamer is aandacht voor de verhalen van bewoners van het nabijgelegen AZC en voor mensen die geholpen worden door Stichting Noodopvang Utrecht. De Huiskamer trekt mensen die afkomstig zijn uit China, Somalië, Eritrea, Soedan, Oekraïne, Sierra Leone, Syrië, Irak, Iran, Turkije en Egypte.

Het verhaal dat werd ingediend gaat over Dino die nu zo'n vijf jaar in de Huiskamer komt. Hij is afkomstig uit Noord-Irak en moest vluchten voor IS omdat hij Yezidi is. Nadat hij zichzelf wat meer op zijn gemak voelde, begon hij voor de Yezidi-gemeenschap een belangrijke, intermediaire rol te vervullen. Hij ziet om naar mensen die op zichzelf zijn aangewezen en vaak in een isolement leven. Hij spreekt hun taal en kan tolken. Hij gaat met hen mee naar instanties, bezoekt mensen in het AZC of bij hen thuis en brengt zijn landgenoten mee naar de Huiskamer om mee te doen met de taallessen. Omdat Dino naast Koerdisch ook Arabisch spreekt, weet hij in de Huiskamer werelden met elkaar te verbinden. Hij maakt als vrijwilliger snel contact met mensen en brengt zijn ervaringen in waar hij zelf eerder mee te maken had. Hij bouwt met zijn ervaring aan onderling vertrouwen van mensen in elkaar en in organisaties. Hij ziet mensen en laat hen opbloeien.

'Dino kwam vijf jaar geleden binnen. Nadat hij zich wat meer op zijn gemak voelde, bleek hij voor de groep bezoekers een intermediaire rol te spelen. Hij gaat mee naar instanties, bezoekt mensen op hun woonplek en neemt ze mee naar de Huiskamer'

De jury was geraakt door het verhaal van Dino. Hij kwam binnen voor een bak koffie en zijn talenten en ervaring werden gezien en kreeg de kans ze in te zetten binnen de organisatie. Dit is onderdeel van de werkwijze van de Huiskamer. Mensen zien, hen aandacht geven en

kijken hoe zij zich waardevol kunnen inzetten voor een ander. En dat verdient volgens de jury zeker een prijs. Daarom was de Huiskamer van de Wijk de winnaar van de tweede prijs!

Aanmoedigingsprijs voor SNDVU

De aanmoedigingsprijs was voor Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU). De jury werd geraakt door het verhaal van Hermes. Nadat zijn asielaanvraag werd afgewezen en hij uit het asielzoekerscentrum werd gezet, klopte hij aan bij SNDVU. Hij vindt via hen onderdak en kan daar tot rust komen. Samen met een juridisch begeleider werkt hij aan een toekomst die perspectief biedt en bereidt zich voor op een herhaalde asielaanvraag. Maar Hermes wil niet stilzitten in afwachting van een nieuwe procedure en wil iets terug doen voor de organisatie. Hij blijkt een groot klustalent te zijn en kan daarmee de huismeester ondersteunen in het onderhouden van de 24 woningen van SNDVU. Van muren stuken tot wasmachines repareren; van het plakken van fietsbanden van bewoners tot het fixen van een lekkende kraan, hij doet het allemaal. Ook ontpopt hij zich tot een belangrijke vertrouwenspersoon voor zijn huisgenoten. Hij ondersteunt hen bij hun (psychische) problemen door een luisterend oor te bieden, maar helpt ook in praktische zaken zoals het koken van voedzame maaltijden. Hermes' eigen situatie is niet makkelijk, maar dat houdt hem niet tegen om van betekenis te zijn voor anderen, wat hem zelf ook waarde geeft.

'Hermes blijkt een groot klustalent en ondersteunt de huismeester in het onderhoud van de woningen van SNDVU en is vertrouwenspersoon voor de huisgenoten. SNDVU wil niet alleen mensen helpen, maar ook ruimte bieden om zelf bij te dragen.'

De jury was onder de indruk van hoe SNDVU niet alleen mensen wil helpen, maar ook ruimte biedt aan mensen om zelf bij te dragen. Daar halen ze zelf hun eigenwaarde uit en tegelijk helpen ze anderen zoals ze zelf geholpen zijn. Dat laat het verhaal van Hermes zien en verdient zeker deze prijs als aanmoediging om hiermee door te gaan, juist in een tijd waarin een dak boven je hoofd voor zoveel mensen niet vanzelfsprekend is.

Organiserend comité en financiers

De Mantel van Sint Maarten is een initiatief van de gezamenlijke protestantse kerken in Utrecht. Ooit geïnitieerd door de Domkerk en later meegedragen door de Protestantse Diaconie Utrecht, de Katholieke Caritas Utrecht en het Huis van Dominicus. Het evenement en de prijzen worden mogelijk gemaakt door een aantal financiers. In 2024 waren dat: Diaconie Utrecht, Domkerk, Katholieke Caritas Utrecht, Oude Rooms-Katholieke Aalmoezenierskamer (ORKA), het initiatievenfonds van de Gemeente Utrecht en de Ridderlijke Duitse Orde.

Kijk op www.mantelvansintmaarten.nl voor meer informatie over de initiatieven, het juryrapport en informatie over het evenement in 2025. Voor vragen of opmerkingen kun je contact opnemen via info@mantelvansintmaarten.nl.